

Kultura pro všechny: praktická metodika pro přístupné akce

**Jak udělat kulturní akce a instituce přístupnější všem –
jednoduše a efektivně**

Proč se pustit do přístupnosti?

Představte si, že váš festival navštíví o 20 procent více lidí, vaše divadlo získá nové věrné publikum a vaše galerie se stane místem, kam se těší úplně každý. To není sci-fi – to je realita přístupné kultury.

Přístupnost neznamena dělat něco navíc pro pár lidí. Přístupnost znamená dělat kulturu lépe pro všechny.

Proč je přístupnost důležitá?

Každý z nás má právo na přístup ke kultuře – bez ohledu na své schopnosti, zdravotní stav nebo zkušenosti. Kulturní prostředí, které myslí na různé potřeby svého publika, je bohatší, otevřenější a zajímavější.

Dobrou zprávou je, že s přístupností se dá začít hned. Není třeba mít všechno dokonalé – důležité je chtít, udělat první krok a postupně se zlepšovat.

**Jeden
svět**

Mezinárodní
filmový festival
o lidských
právech

Co vlastně znamená dělat kulturu přístupně?

Přístupná kulturní akce nebo instituce stojí na 4 pilířích:

Je fyzicky přístupná	Když návštěvník dobře pozná vstup, dostane se do budovy, orientuje se v ní a může využít všechny prostory – od sálu, přes kavárnu a toalety až po únikový východ.
Má přístupný program a služby	Promítání, výstavy, koncerty a debaty si může užít každý – s titulky, tlumočením, audiopisem nebo v klidnějším prostředí.
Nabízí jasné a srozumitelné informace	Kdy a kde se akce koná, jak se dostat na místo, jaká přístupná opatření nabízíte a jak si lze koupit lístky.
Má připravený tým	Lidi, kteří vědí, jak asistovat člověku na vozíku, komunikovat s neslyšícím nebo pomoci s orientací – od ostrahy až po baristu.

Přístupná kultura není luxus – je to normální součást dobře připravených akcí. A dobrou zprávou je, že i malá změna může přinést velký rozdíl.

Cíl

Aby si kulturní akci mohl kdokoli plnohodnotně užít, potřebuje a chce být co nejméně závislý na někom jiném.

Jak jste na tom vy? Zkuste rychlou sebereflexi

Každý někde začíná. Zkuste si zhodnotit, jak si vaše akce nebo instituce vede. Možná jste přístupnější, než si myslíte!

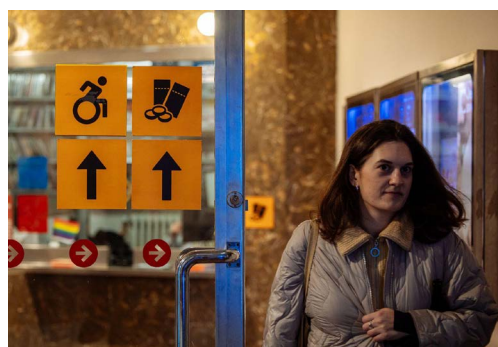
Informace a komunikace

- ☐ Cíleně informujeme komunity a organizace lidí s postižením o našem programu
- ☐ Používáme video pozvánky ve znakovém jazyce nebo audio pozvánky
- ☐ Informujeme o sníženém vstupném pro lidi s průkazem ZTP nebo ZTP/P
- ☐ Na webu uvádíme, jaká opatření nabízíme (titulky, tlumočení, indukční smyčka, přístupné toalety...)
- ☐ Texty píšeme čitelným písmem s dobrým kontrastem
- ☐ Náš web je přístupný podle platné legislativy
- ☐ Informace máme k dispozici také v alternativních formátech: znakový jazyk, Braillovo písmo, zvětšený černotisk, snadno srozumitelný jazyk, přístupný dokument
- ☐ Používáme inkluzivní jazyk

Místo konání

- ☐ Budova je jasně označená a snadno rozpoznatelná
- ☐ Vstup je bez schodů a se snadno otvíratelnými dveřmi. Pokud je asistence potřeba, máme k dispozici dobře označený zvonek a nebo telefon na asistenci.
- ☐ Jsou k dispozici parkovací místa pro lidi s postižením.
- ☐ Po prostorech se lze pohybovat nezávisle (bez asistence): nepřekáží koše, stojany, cedule.
- ☐ Máme přehledné označení vstupů, sálů, toalet, baru a únikových východů
- ☐ Máme indukční smyčku na pokladně a v sále. Víme, jestli funguje.

Kontakt:

Mariana Chytilová
metodička přístupnosti festivalu Jeden svět
mariana.chytilova@jedensvet.cz

Služby a program

- ☐ Nabízíme slevy na vstupném a bezplatné místo pro doprovod
- ☐ Video mají české a anglické titulky.
- ☐ K vybraným akcím zajišťujeme tlumočení do znakového jazyka a simultánní přepis do češtiny.
- ☐ Máme vytvořený audiopopis pro vybraný obsah.
- ☐ Nabízíme “relaxované” projekce (tlumené světlo/ zvuk, bez stroboskopů).
- ☐ Exponáty je možné ohmatat. Nebo nabízíme alternativu.
- ☐ Interaktivní prvky jsou v dosahu malého dítěte nebo z pozice vsedě.

Tým a lidé

- ☐ Víme, jak objednat a pracovat s tlumočením do znakového jazyka.
- ☐ Personál u vstupu prošel komunikačním školením.
- ☐ Máme kontakt, kde se mohou lidé s postižením dozvědět potřebné informace.
- ☐ Konzultujeme přístupnost s lidmi s postižením nebo je máme v týmu.
- ☐ Ptáme se na zpětnou vazbu.

Nevyšlo vám to úplně? Žádný problém!

Každý začíná někde a i malé kroky mají velký význam.

3 jednoduché kroky k větší přístupnosti

1. Popište přístupnost místa

Co udělat: Na web a sociální sítě napište, jak přístupný váš prostor je.

Proč to funguje: I popsané bariéry zvyšují přístupnost! Lidé si mohou naplánovat návštěvu a připravit se.

Tip

Projděte si prostor očima návštěvníka nebo ideálně s někým na vozíku. Vše jednoduše popište a klidně přidejte i plánek.

Kino Světozor – velký sál

Vodičkova 41, Praha 1
+420 224 946 824
www.kinosvetozor.cz

Vstupné

Pokladna je otevřena vždy 30 minut před začátkem prvního představení.

Co na místě najdu

Vstup do kina vchodem do pasáže Světozor po levé straně.

Pokladny jsou za vstupem do pasáže vpravo.

Vstup k sálům je zpřístupněn pomocí schodolezu s obsluhou.

Pro diváky na elektrickém vozíku je k dispozici jeden mechanický vozík pro přesun, prosíme o rezervaci předem.

Prosíme diváky na vozíku, aby se dostavili do kina alespoň 20 minut před začátkem představení.

Ke stažení

- [Itinerář](#)

Jak se dostanu na místo

Tramvají: Václavské náměstí – bezbariérová v obou směrech, linky: 3, 5, 6, 9, 14, 24, 91, 92, 94, 95, 96, 98.

Metrem: Můstek "A/B" výtah (cca 100 m), Muzeum "C" výtah napůl cesty na Hl. nádraží, (cca 620 m).

Autem: nejbližší vyhrazené místo pro OZP je před Divadlem ABC (cca 85 m), další je na Václavském náměstí (cca 180 m), nejbližší veřejné parkoviště (cca 350 m).

Vybavení kina

Velký sál Světozoru je vybaven indukční smyčkou v zadní třetině sálu.

Pro diváky na vozíku je prostor před první řadou nebo vedle ní.

V kině nejsou bezbariérové toalety. Nejbližší bezbariérové toalety jsou v Centru Člověka v tísni – Langhans ve Vodičkově ulici.

Kino umožňuje vstup asistenčním psům.

Sály jsou vybaveny titulkovacím zařízením.

2. Vytvořte přístupná místa k sezení

Co udělat: Vyberte a označte místa vhodná pro lidi na vozíku nebo s berlemi

Jak na to:

- ☐ Odstraňte několik sedaček a vytvořte volný prostor
- ☐ Vyberte místa s dobrým výhledem (ne jen první řadu!)
- ☐ Umístěte je vedle běžných míst, aby tam mohl sedět doprovod
- ☐ Označte je v plánu sálu a rezervačním systému
- ☐ Stačí i jednoduchá páska a piktogram
- ☐ Umístěte v prostoru několik bytelných židlí s opěrkami i bez opěrek

Proč to funguje: Lidé mají jistotu, že si program užijí. Mohou si vybrat místo podle svých potřeb – s opěrkou, více prostorem nebo možností zůstat na vozíku. Možnost sednout si a bezpečně se zvednout je důležitá. Pohodlí znamená lepší zážitek z akce!

3. Nabídněte vstup zdarma pro doprovod

Co udělat: Zajistěte slevy pro lidi s průkazy ZTP/ZTP-P a bezplatný vstup pro doprovod.

Standard: 50% sleva na vstupném + jeden bezplatný lístek pro asistenta

Jak na to:

- ☐ Nastavte v rezervačním systému typ lístku “držitel*ka karty ZTP” s 50% slevou
- ☐ Vytvořte typ lístku “Doprovod” s cenou 0 Kč
- ☐ Propojte je tak, aby se asistent dal rezervovat pouze spolu s lístkem ZTP
- ☐ Informujte o této variantě pokladní a tým

Tip

Zkontrolujte, že takové lístky lze ve vašem systému rezervovat a vydat.

Kontakt:

Mariana Chytilová
metodička přístupnosti festivalu Jeden svět
mariana.chytilova@jedensvet.cz

**Jeden
svět**

Mezinárodní
filmový festival
o lidských
právech

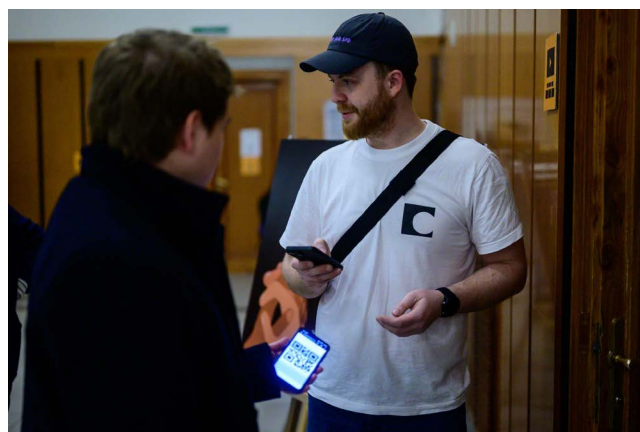
Další kroky a podpora

Gratulujeme! Už jste na cestě k přístupnější kultuře.

Chcete jít dál? Pracujte postupně na dalších tématech. Ale než se do toho pustíte:

- **Zapojte celý tým** – Přístupnost je tím silnější, čím víc lidem ve vašem týmu na ní záleží. Promluvte si spolu o tom, proč ji chcete řešit. Když tomu rozumí všichni, snadno se domluvíte, kdo co zajistí.
- **Ptejte se lidí s postižením** na jejich zkušenosti a návrhy. Jsou největší experti na své vlastní potřeby.
- **Začínejte postupně** – není třeba změnit vše najednou. Vyberte si jedno téma.

Pamatujte: Přístupnost není jen o lidech s postižením. Je to přístup, který dělá kulturu otevřenější, srozumitelnější a vstřícnější ke všem. Každý krok se počítá.

Kontakt:

Mariana Chytilová
metodička přístupnosti festivalu Jeden svět
mariana.chytilova@jedensvet.cz

Mezinárodní
filmový festival
o lidských
právech

A na závěr: Jak mluvit citlivě a s respektem

Zvažte používání inkluzivního jazyka. Právě tím, jak mluvíme a píšeme, můžeme vytvořit bezpečný prostor pro každého a projevovat respekt ke všem lidem bez ohledu na jejich genderovou identitu.

Více informací o používání inkluzivního jazyka najdete na stránkách festivalu Jeden svět v článku: [Naše cesta k inkluzivnímu jazyku](#).

Podívejte se na tento jednoduchý slovníček. Nebojte se slova postižení. A člověka umístěte vždycky na první místo.

 Vyhnete se...	 Použijte raději...
Postižení návštěvníci	Publikum s postižením
Oběť postižení	On*Ona má postižení...
Handicapovaný	Člověk s postižením
Vozíčkář	Člověk na vozíku
Sluchově/Zrakově postižený	Člověk se sluchovým/zrakovým postižením Neslyšící, nedoslýchavý, nevidomý, slabozraký
Mentálně postižený/retardovaný	Člověk s mentálním postižením
Invalidní vozík	Vozík
Znaková řeč	Znakový jazyk
Zdraví diváci	Běžné publikum

Pokud jste dočetli až sem, je jasné, že to myslíte vážně. A to je skvělé. Rádi vám pomůžeme – ať už s konkrétními úpravami, konzultací nebo propojením s lidmi, kteří mohou poradit z vlastní zkušenosti.

Kontakt:

Mariana Chytilová
metodička přístupnosti festivalu Jeden svět
mariana.chytilova@jedensvet.cz